**Nr. 145.** **Krakow, Czwartek 3 Kwietnia 1919.** **Rok XXXVIII.**

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

| PRENUMERATA WYNOSI: | rocznie | półrocznie | kwartalnie | miesięcznie |
|---|---|---|---|---|
| w Krakowie | 120 K — h | 60 K — h | 30 K — h | 10 K — h |
| z odnoszeniem do domu | 144 „ — „ | 72 „ — „ | 36 „ — „ | 12 „ — „ |
| w Polsce: | | | | |
| z jednoraz. przesyłką poczt. | 144 „ — „ | 72 „ — „ | 36 „ — „ | 12 „ — „ |
| z dwuraz. | 156 „ — „ | 78 „ — „ | 39 „ — „ | 13 „ — „ |
| w państwie niemieckiem | 156 „ — „ | 78 „ — „ | 39 „ — „ | 13 „ — „ |
| w innych państwach | 168 „ — „ | 84 „ — „ | 42 „ — „ | 14 „ — „ |

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy" w Krakowie. — Nr. rach. pocz. Kasy oszczędności 857.484.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi 41, Administracyi 243, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 20 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

**Cena numeru 20 halerzy.**

# NOWA REFORMA

WYDANIE POPOŁUDNIOWE

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9. — Biuro dzienników M. Hupcysa, ul. Jagiellońska 7. — Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie: Biura dzienników A. Buchstab, ulica Karola Ludwika l. 21; — S. Sokołowski, ulica Trzeciego Maja l. 5 W Jarosławiu: J. Soszyńska. — W Tarnowie: M. Rockach. — W Wiedniu: Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I., Wollzeile 6; — M. Dukes Nachf.; Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu); — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze); — H. Schalek (Wollzeile). — w Paryżu Société Mutuelle de Publicité, A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się po cenie 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów

## Lloyd George wobec sprawy Gdańska.

P. Kucharski, korespondent »Kuryera Warszawskiego«, donosi pod datą 28 marca:

Jak wiadomo, p. Lloyd George zajął wobec naszej sprawy stanowisko nieprzychylne, nie chciał, mimo jednomyślnej decyzyi komisyi do spraw polskich, oddać nam Gdańska, wskazał niezliczone trudności, sprzeciwiające się przewozowi armii Hallera do Polski. Ale takie stanowisko chciał p. Lloyd George zająć po cichu, aby prawdopodobnie komuś ze swoich bliskich (???) dogodzić i bardzo mu się nie spodobało, kiedy dwóch, czy trzech dziennikarzy, lepiej poinformowanych, całą dyskusyę na światło dzienne wyciągnęło.

P. Lloyd George zażądał tajemnicy i zredukowania liczby członków najwyższej rady. Pp. Clemenceau i Wilson zgodzili się, innemi zresztą zgoła powodowani pobudkami. Ci dwaj mężowie stanu, zniecierpliwieni zbytniem przeciąganiem się dyskusyi, uznali, że nowy system pracy przyspieszyć może ostateczne decyzye.

Czy mieli racyę? Teoretycznie tak, gdyż przecież łatwiej się rozmówić w osiem oczu, niż w dwadzieścia. Praktycznie jednak każda rozmowa jest utrudniona, jeżeli wśród biorących w dyskusyi udział są ludzie, zbytnią się odznaczający bezwzględnością. Otóż, jak się dowiaduję, p. Lloyd George z raz zajętego stanowiska nie ustępuje. W sprawie Gdańska angielski premier i nadal ściera się z pp. Clemenceau i Orlando; prezydent Wilson zajmuje stanowisko neutralne.

Francya zbyt jasno sobie uprzytomnia konieczność wzmocnienia Polski, aby mogła na punkcie Gdańska ustąpić. Opinia publiczna polska nie powinna zatem się niepokoić. Troszeczkę cierpliwości jeszcze, gdyż sprawa nasza już jest wygrana. Większość mocarstw jest po naszej stronie, po naszej stronie również dobre prawo i konieczność utrwalenia nowej równowagi europejskiej. Przeciwko nam tylko drobne zakulisowe wpływy Nie! Propaganda p. Filipa Karra, szefa gabinetu p. Lloyd George'a, i jego niechęć do nas nie wystarczą, aby Polskę osłabić i tem samem wzmocnić Prusy.

Warszawa, 3 kwietnia. „Kuryer Poranny" pisze: W kołach sejmowych opowiadano wczoraj o potwierdzających się pogłoskach na temat zatargu między przedstawicielem Polski na kongresie pokojowym p. Romanem Dmowskim a Lloydem Georgem. Niesnaski te nie wpływają, podobno dodatnio na przebieg sprawy polskiej na kongresie. Zadaniem p. Paderewskiego podczas pobytu w Paryżu ma być między innemi wyrównanie nieporozumień. Jako trzeciego delegata polskiego na konferencyę pokojową obok pp. Dmowskiego i Paderewskiego wysunięto kandydaturę p. Władysława Grabskiego, który ma pełnić funkcye rzeczoznawcy w sprawach ekonomiczno-społecznych.

## Stan wyjątkowy w Królestwie.

**Warszawa**, 3 kwietnia (PAT). »Monitor Polski« z dnia 3 bm. przynosi następujące rozporządzenie rady ministrów:

Na podstawie artykułu pierwszego dekretu Naczelnika państwa z dnia 2 stycznia br. Rada ministrów postanawia niniejszem wprowadzić **na trzy miesiące stan wyjątkowy na całym obszarze byłego Królestwa Kongresowego.**

Podpisani: Paderewski, prezydent ministrów, Wojciechowski, minister spraw wewnętrznych.

**Warszawa**, 3 kwietnia. Wprowadzenie stanu wyjątkowego **w całem Królestwie** tłómaczą zaburzeniami w ziemi lubelskiej.

## Zapowiedź nowego strajku.

**Warszawa**, 3 kwietnia. »Gaz. Por.« pisze: Komunistom nie udało się zorganizować strajku powszechnego w dniach 12 i 13 marca. Ale zamiaru tego nie zaniechali. Postanowili **ponownie urządzić strajk powszechny w dniach najbliższych, prawdopodobnie 4 bm.** Jako argument na wiecach fabrycznych, wyzyskują strajki w Lublinie: chcą rzekomo zamanifestować swoją łączność ze strajkującymi.

## Zapowiedź przesilenia gabinetowego.

**Warszawa**, 3 kwietnia. »Dziennik Powszechny« donosi, że minister skarbu Englich zgłosił ponownie **dymisyę z zajmowanego stanowiska.**

Kluby ludowe odbywają ważne narady. **Możliwe jest przesilenie gabinetowe.**

## Posiedzenie Rady ministrów.

**Warszawa**, 3 kwietnia. (PAT). Wczoraj odbyła się pod nieobecność premiera Paderewskiego pierwsza rada ministrów pod przewodnictwem ministra spraw wewnętrznych Wojciechowskiego. Przedmiotem obrad były sprawy natury administracyjnej.

## Trudności położenia Polski.

**Wiedeń**, 3 kwietnia (PAT). »N. Fr. Presse« zamieszcza korespondencyę z Warszawy p. t. »Trudności w państwie polskiem«. Korespondencya podkreśla **brak większości w Sejmie**, krytykuje formę administracyi Galicyi przez utworzenie generalnej delegatury i powiada dalej: Jako pozycye czynne w politycznym bilansie uznać trzeba skuteczny opór społeczeństwa polskiego przeciw bolszewizmowi na terenie polskim oraz wytrwałą obronę na wszystkich frontach bojowych. To są fakty, ważące na szali tem silniej, ile że Polska zdana jest wyłącznie na własne siły. Aby jednak skutecznie przeciwdziałać zalewowi bolszewizmu konieczne jest wyrównanie różnic społecznych w państwie.

## Życzliwość francuska dla Polski.

**Warszawa**, 3 kwietnia (PAT). »Kuryer Polski« ogłasza rozmowę swego przedstawiciela z członkiem ambasady francuskiej p. Neyrac, który między innemi oświadczył:

Zapewniam pana imieniem całej ambasady, że jesteśmy niezmiernie dumni i szczęśliwi, iż wysłani zostaliśmy do narodu, **który cieszy się teraz we Francyi wprost wyjątkową sympatyą. Przychylność dla życzeń i aspiracyj polskich będzie teraz niewątpliwie spotęgowaną znacznie przez relacye misyi międzysojuszniczej,** która właśnie opuściła Warszawę. Dlatego też nie wątpię ani na chwilę, że gdy kongres pokojowy będzie rozważał kwestye tak zawiłe, jak sprawa granic przyszłej Polski, to nawet, gdyby wchodziły w grę interesa Czechów, którzy są także naszymi szczerymi przyjaciółmi, **przedstawiciele Francyi bez wahania staną po stronie narodu polskiego** i jak najsilniej będą popierali jego usprawiedliwione żądania. Ambasada francuska — rzekł następnie p. Neyrac — rozpocznie niebawem z całą energią pracę nad poznaniem Polski, jak najbardziej szczegółowe i to nie tylko w zakresie politycznym i ekonomicznym, ale także kulturalnym.

## Sprawa nasza na radzie czterech.

**Wiedeń**, 3 kwietnia. (PAT). Biuro korespondencyjne donosi z Paryża: Agencya Havasa donosi: Naczelnicy czterech państw odbyli wczoraj posiedzenie. Przed południem rozważaną była kwestya odszkodowania, **po południu kwestya polska.** Ministrowie spraw zagranicznych pięciu wielkich mocarstw odbyli po południu posiedzenie. Po wywodach Juliusza Cambona, przyjęto zasadniczo **uchwały komisyi o granicach Czechosłowaczyzny**, której to komisyi przewodniczącym jest Juliusz Cambon. **Kwestya obszaru cieszyńskiego nie została jeszcze rozwiązaną.**

## Nominacye w uniwersytetach.

**Warszawa**, 3 kwietnia (PAT). W piątek dnia 28 marca br. zostały dokonane przez Naczelnika państwa pierwsze nominacye profesorów Uniwersytetu warszawskiego. Między innemi zostali mianowani dotychczasowy rektor Uniwersytetu warszawskiego i zwyczajny profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Antoni Kostanecki profesorom zwyczajnym ekonomii politycznej. Dotychczasowy dziekan Wydziału teologicznego Uniwersytetu warszawskiego i nadzwyczajny profesor Uniwersytetu lwowskiego dr Władysław Mazurkiewicz zwyczajnym profesorem farmagognozyi. Naczelnik państwa postanowieniem z dnia 13 marca 1919 roku nadał docentowi prywatnemu Uniwersytetu Jagiellońskiego drowi Władysławowi Kulczyńskiemu tytuł zwyczajnego profesora Uniwersytetu.

## Rozstrzelanie prof. Massoniusa.

**Warszawa**, 3 kwietnia. »Gazeta Polska« dowiaduje się ze źródła urzędowego, że **prof. Massonius został rozstrzelany przez bolszewików w Mińsku Litewskim.**

## Kongres pokojowy.

### UKŁADY FINANSOWE Z NIEMCAMI.

**Nauen**, 3 kwietnia (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Specyalna komisya finansowa niemiecka, która ma pośredniczyć między sekcyą finansową najwyższej rady sojuszniczej a Niemcami, przybyła do Pont Saint Maxence (Oise) ekspresem z Kolonii. Członkowie tej komisyi zajęli miejsca w wagonie sypialnym; było ich 8 w towarzystwie 2 oficerów francuskich, porucznika żandarmeryi i porucznika pionierów. **Przyjazd był trzymany w tajemnicy i odbył się tak niespostrzeżenie,** że ludność nic o tem nie wiedziała. Delegaci niemieccy udali się trzema automobilami do zamku Plessis-Villette. Wstęp do zamku jest surowo wzbroniony. Kompania 26 batalionu strzelców i żandarmerya strzegą zamku. Przy każdem miejscu stoją straże.

### ZWYCIĘSTWO PUNKTÓW WILSONA.

**Berlin**, 3 kwietnia (PAT). Biuro korespondencyjne donosi:

»Der Abend« donosi z Amsterdamu: Wedle wiadomości z Nowego Jorku, prezydent Wilson oświadczył wobec bawiących w Paryżu członków amerykańskiej delegacyi pokojowej, że **traktat pokojowy wypadnie zupełnie po myśli postawionych przez niego 14 punktów.** — Związek narodów w swej nowej formie uwzględni w wysokiej mierze życzenia neutralnych, którzy otrzymają przedstawicielstwo w radzie wykonawczej odnośnie do tych wszystkich spraw, które dotyczą interesów małych narodów.

## Gen. Mangin przed wyjazdem.

**Paryż**, 3 kwietnia (PAT). Radiotelegram stacyi poznańskiej.

General Mangin, który został głównym dowódcą przeciw bolszewikom, przyjęty został przed swoim wyjazdem na posłuchaniu przez p. Clemenceau.

## Biała gwardya w rozprzężeniu?

**Wiedeń**, 3 kwietnia (Tel. pryw.) »N. W. Journal« donosi z Budapesztu:

Depesza iskrowa z Moskwy podaje, że walcząca przeciw bolszewikom biała gwardya znajduje się w stanie zupełnego rozprzężenia. Generał Kołczak powołał pod broń 45-letnich mężczyzn i zarządzeniem tem wywołał bunt wojskowy. Generał Kołczak uciekł z Jekatervnburga. Także wojska czesko-słowackie Kołczaka odmówiły mu posłuszeństwa.

## Bolszewizm wśród Ukraińców.

**Wiedeń**, 3 kwietnia (Tel. pryw.) W najbliższych dniach złoży swój urząd poseł ukraiński Mikołaj Wassilko. **Ustąpienie posła Wassilki pozostaje w ścisłym związku z szerzeniem się w Galicyi wschodniej ruchu bolszewickiego.** Z ustąpieniem posła Wassilki tracą Ukraińcy niewątpliwie najwybitniejszego polityka.

## Ukraińcy rokują z Rumunią.

**Wiedeń**, 3 kwietnia (Tel. pryw.) Ukraińska misya dyplomatyczna z profesorem dr Załozieckim i dr Witwickim na czele wyjechała ze Stanisławowa do Bukaresztu celem **wdrożenia rokowań z rządem rumuńskim. Rokowaniom tym przypisują sfery ukraińskie doniosłe znaczenie.**

## Zaburzenia w Niemczech.

**Wiedeń**, 3 kwietnia (PAT). Wiedeńskie biuro korespondencyjne donosi z Essen z 2 kwietnia godz. 3 po południu:

**Położenie strajkowe w obszarze nad rzeką Ruhr poważnie się zaostrzyło.** Nadchodzą doniesienia o nowych wstrzymaniach się robotników od pracy tak, że strajk zaczyna się stawać powszechny.

**Berlin**, 3 kwietnia (PAT). »Vossische Zeitung« donosi ze Stuttgardu, że rząd, który nie chce prowadzić rokowań ze spartakowcami, jest w zupełności panem położenia.

**Berlin**, 3 kwietnia (PAT). »Vorwärts« donosi z Frankfurtu:

**Panuje tu już spokój. W czasie niepokojów zginęło 18 osób.** Przedsięwzięto 500 aresztowań. Ulice są zamknięte. Oddziały marynarzy z karabinami maszynowymi przeciągają przez miasto. Odbywają się rewizye mieszkań celem odzyskania przedmiotów, zrabowanych w czasie rabunków.

## Kościoły na agitacyę.

**Krakow**, 3 kwietnia (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej z Nauen.

Niezawiśli socyaliści zainicyowali w Niemczech ruch w celu oddania kościołów ewangelickich na wykłady, a ambon na kazania świeckie.

## Rozstrzygnięcie granic czesko-słowackich.

Paryż, 3 kwietnia. (PAT). Ag. Havasa donosi: Ministrowie spraw zagranicznych 5 wielkich mocarstw odbyli dziś popołudniu naradę, na której po wysłuchaniu sprawozdania ambasadora Cambona **powzięto zasadnicze uchwały co do granic czesko-słowackich.** Ministrowie nie oznaczyli terminu następnego zebrania, ponieważ na najbliższem posiedzeniu konferencyi zapaść ma ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie projektu międzynarodowego ustawodawstwa pracy, jak również co do miejscowości, gdzie mają być przedłożone Niemcom warunki pokoju wstępnego.

## Ustalenie granic Czechosławii.

**Praga**, 3 kwietnia (PAT). »Pravo Lidu« pisze w wieczornem wydaniu:

Słychać, że prezydyum ministrów otrzymało z Paryża radiotelegram, że w najbliższych dniach nastąpi urzędowe ogłoszenie **dokładnych granic rzeczypospolitej czesko-słowackiej,** co do których wczoraj w Paryżu ostatecznie rozstrzygnięto. Prezydent Masaryk odczyta w najbliższych dniach w zgromadzeniu narodowem z tej okazyi orędzie o polityce zewnętrznej i wewnętrznej.

## O majątek Habsburgów.

**Wiedeń**, 3 kwietnia (PAT). W ministerstwie spraw zagranicznych zastępcy państw, powstałych na terenie byłej monarchii, zgłosili protest przeciw projektowi, wniesionemu w zgromadzeniu narodowem, dotyczącemu konfiskaty majątku dawnej dynastyi na rzecz Austryi. Protest występuje przeciw jednostronności projektu.

## Ustalenie znaczków waluty polskiej.

Z dekretu ministerstwa skarbu, ustalającego ostatecznie nazwę przyszłej naszej jednostki monetarnej, dowiadujemy się o niepraktycznym pomyśle dla znaków waluty polskiej. Sprawa oznaczenia skrótów nazw pieniądza, pozornie błaha, ma jednak dla praktyki — zwłaszcza w międzynarodowym obrocie handlowym — niepośledniе znaczenie. Wiemy, że prócz tradycyi, ten właśnie wzgląd zadecydował o zmianie lecha na złotego. Wprowadzone świeżo przez ministerstwo znaki: dla złotego „z", dla grosza zaś „g", nietylko nie odpowiadają względom praktycznym, lecz świadczą także o jakiemś dziwnem stronieniu naszych władz ustawodawczych od staropolskich tradycyj.

Historya złotego polskiego wskazuje na wprowadzenie tego pieniądza, po raz pierwszy, przez Władysława Łokietka, który go kazał wybijać dla uświetnienia swej koronacyi w 1320 r. Jeden jedyny egzemplarz pierwszego złotego polskiego, z wizerunkiem króla na awersie i św. Stanisława na rewersie, znajdujący się w Muzeum imienia E. Czapskiego, jest najlepszym dowodem, jak dawno już złoty polski był używany. Nic też dziwnego, że przez sześć wieków ustaliły się znaki dla grosza i złotego, które obecnie ministerstwo skarbu jednem zdaniem dekretu znosi, wprowadzając na ich miejsce znaki zupełnie nieodpowiednie.

Określono w dekrecie z całą ścisłością „z bez kropki" występuje w języku polskim nader często, jako przyimek, co wywołać może niepożądaną wcale dwojaką interpretacyę tej litery. Tak np. kupiec, któryby otrzymał list handlowy z następującem określeniem: „Kwotę z 25 bież mies. wyrównamy.... zmuszony byłby wiele czasu stracić na przeglądnięcie korespondencyi, ażeby rozstrzygnąć czy chodzi tu o zapadłość jego pretensyi, czy też o złotych 25.

Niemniej dwuznacznem jest oznaczenie groszy przez małą liter „g bez kropki". Przypuszczamy, że twórcom tego znaku znane są uchwały paryskiego „Comité international des poids et mesures", przyjęte przez większość krajów cywilizowanych, a ustalające użycie małego „g bez kropki" dla oznaczenia gramów. Zbytecznem już będzie podanie przykładów na dwuznaczność tego skrótu, z którego raczej musielibyśmy zrezygnować, tworząc znaki dowolne wbrew, godnej uznania, intencyi ministerstwa skarbu.

Przy tworzeniu nowego imiennictwa rozmaitych gałęzi należałoby zawsze sumiennie sprawdzić, czy poszukiwane słowa nie były już używane w literaturze naszego kraju, tej nieprzebranej skarbnicy staropolskich tradycyi, w której i sprawę tu poruszoną znajdziemy już rozwiązaną przez uświęcone zwyczajem oznaczenie złotego polskiego literami „zł" lub „złp" i grosza przez „gr".

Prof. M. Seredyński.

## Bolszewickie metody rządu pruskiego.

»Kuryer Poznański« otrzymał od wybitnego polityka górnośląskiego następujące informacye:

Strajk na Górnym Śląsku wywołany pod osłoną rządu socyalistycznego przez spartakowców nie udał się. Górnicy nasi w mniemaniu, że chodzi tu o sprawę polską, złożyli początkowo pracę. Gdy się jednak przekonali, że chodzi tu o sprawę czysto bolszewicko-niemiecką, strajku zaniechali. Spartakowcy doznali zawodu i klęski. Zaraz po ustaniu strajku rozszerzano z Opola, siedziby regencyi i osławionego »Towarzystwa dla obrony Górnego Śląska wiadomość, że Polacy i spartakowcy przygotowują nowy strajk na 26 czy 27 marca. Oczywiście ze strony polskiej zaprotestowano natychmiast przeciwko mięszaniu ludności polskiej ze spartakowcami, ale wyrażono zaraz przekonanie, że powstanie nowego strajku leży w interesie Niemiec i niemieckiego rządu socyalistycznego, bo na kopalniach wywieszono odezwy spartakowców za ogólnym strajkiem, zaś urzędnicy opowiadali robotnikom naszym, że Grenzschutz będzie do nich strzelać, jeśli mimo ogłoszonego strajku przyjdzie ktoś do pracy. Gdy nasi robotnicy chcieli odezwy zrywać, nie pozwolono na to. Straże bezpieczeństwa polskich górników zostały rozwiązane. Na kopalni »Carstenscentrum« zagroził dyrektor kopalni Schweinichen, że każdy górnik zostanie zastrzelony, jeśli mimo ogłoszonego strajku pójdzie do pracy. Obiecywał każdemu robotnikowi po 800 mk., jeśli Górny Śląsk zostanie przy państwie pruskiem, ale robotnicy winni już teraz podpisać odezwę »Towarzystwa dla obrony Górnego Śląska«.

Robotnicy górnośląscy tłumaczą sobie postępowanie urzędników tak, że Niemcy wybuch ogólnego strajku będą przedstawiali jako protest przeciwko odłączeniu Górnego Śląska od Prus. Usunięto polskie straże bezpieczeństwa, aby spartakowcom ułatwić niszczenie zakładów i urządzeń kopalnianych, rządowi zaś wszelkie takie objawy bolszewickie mają dać wobec ententy niezbity dowód, że lud górnośląski jest zatruty duchem bolszewizmu i swój protest przeciwko odłączeniu Górnego Śląska od Prus wyraża w takich oto bolszewickich formach. Metody przejrzyste i iście pruskie!

## Na Litwie i Białej Rusi.

(Przesilenie w rządzie litewskim. — Białoruś przeciw bolszewikom).

Delegacya rad polskich Litwy i Białorusi udzieliła pismom warszawskim następujących informacyj, otrzymanych z Kowna:

Przed dziesięciu dniami w rządzie litewskim nastąpił kryzys gabinetu słynnego p. Sleżewicza po 2-miesięcznem urzędowaniu. Zbyt czerwony sztandar, pod którym chadzał p. Sleżewicz w towarzystwie spartakowców, nie zadowolnił obecnych »sfer« niemieckich; wymogły więc one na tarybie dymisyę Sleżewicza. Następcą »premiera« został p. Dawidajtis, zwolennik oryentacyi niemieckiej, o bardziej umiarkowanym programie reform społecznych. Wraz z ustąpieniem p. Sleżewicza wypadła z rąk teka ministeryalna p. Woronce, przedstawicielowi rad białoruskich w gabinecie litewskim. Na razie nikt z Białorusinów do nowego gabinetu litowskiego nie wszedł, jakkolwiek gwałtownie topniejący zwolennicy współżycia Białorusi z Litwą pod protektoratem pruskim nastają na oddanie chociażby jednej teki ministeryalnej Białorusinowi, upatrując odpowiedniego kandydata w osobie p. Łastowskiego. Sprawa ta jednak idzie w odwłokę, zwłaszcza, że p. Łastowski bawi w chwili obecnej w Berlinie, dokąd się udał po odpowiednie wskazówki, niezbędne dla obrony spraw białoruskich na kongresie; p. Łastowski bowiem zdecydował się wystąpić na konferencyi paryskiej w charakterze przedstawiciela Białorusi, a że przedstawicielstwo to wymaga uzbrojenia się w pewne argumenty — przeto p. Łastowski w drodze do Paryża zajechał po odpowiednie wskazówki do Niemiec.

Tymczasem na Białorusi, udręczonej bolszewickim najazdem, jako protest przeciwko znanemu proklamowaniu przez moskiewskie Sowdepy sowieckiej rzeczypospolitej litewsko-białoruskiej, zebrał się w ostatnich dniach stycznia w Nowogródku zjazd delegatów wszystkich myślących narodowo organizacyj politycznych włościańskich i organizacyj stanowych z całej Białorusi. Według słów litewskiego biura telegraficznego, zjazd ten, pomimo nadzwyczaj utrudnionych warunków obrad (zakazy bolszewickie), zebrał z górą stu uczestników, uchwalił on protest przeciwko okupacyi Białorusi przez rosyjskich bolszewików i wypowiedział się **za federacyą Białorusi z rzecząpospolitą polską.**

Powołana przez zjazd białoruska krajowa rada narodowa wręczyła sowieckiemu narodowi rosyjskiemu notę, zwierającą ów protest. Nota pomiędzy innemi oświadcza, że pogłoski, rozpowszechniane przez rząd sowiecki o narodowo-bolszewickim ruchu białoruskim są kłamstwem, dowodem tego ciągłe powstania Białorusinów przeciwko bolszewikom, mianującym siebie »rządem białoruskim«, nota konkretnie wskazuje na powstania w powiatach: witebskim, lepelskim, słuckim i innych. Nota kategorycznie żąda ewakuacyi przez bolszewików guberni grodzieńskiej, wileńskiej, witebskiej, mińskiej i mohylewskiej, oraz innych ziem białoruskich, oświadczając, że jeśli żądaniu temu nie stanie się zadość, rada narodowa białoruska zwróci się z prośbą o pomoc do swoich silniejszych sąsiadów.

## Nowe koleje w Polsce.

Na posiedzeniu Sejmu w dniu 30 b. m., przy rozprawach nad interpelacyami w sprawie bezrobotnych, w zastępstwie ministra komunikacyi, minister robót publicznych p. Pruchnik przedstawił program prac kolejowych na terytorium Królestwa Polskiego.

Długość kolei w Królestwie Polskiem wynosi 3.200 klm. Na 100 klm. kwadr. obszaru ma Kongresówka 2.7 klm. kolei. Galicya 5.4 klm, Poznańskie 12.8 klm. To znaczy, że w Królestwie trzebaby wybudować 2 razy tyle kolei, ile jest w Galicyi, a blisko 5 razy tyle ile jest w Poznańskiem. Program budowy linij kolejowych w Królestwie zaczyna się teraz urzeczywistniać także i dlatego, żeby dać pracę bezrobotnym. Sieć przyszłych kolei podzielono na dwie kategorye:

Do I-szej należą te, które są niezbędnie potrzebne, mianowicie:

1) Sosnowiec—Wojtkowice—Piekło—Częstochowa—Zduńska Wola—Łęczyca—Kutno—Rypin—Brodnica 370 klm. długości.

2) Ząbkowice—Wolbrum—Miechów—Stašzów—Sandomierz—Rozwadów—Janów—Zamość—Hrubieszów (ewentualnie Łuck—Równe) 530 klm.

3) Kielce—Łagów—Iwaniska—Sandomierz 80 klm.

4) Warszawa—Grójec—Radom—Ostrowiec, (ew. Sandomierz—Tarnobrzeg—Kolbuszowa—Rzeszów—160 klm.

5) Miechów—Kraków 40 klm.

6) Kutno—Koło—Konin—Strzałkowa 110 klm.

7) Lublin—Zwoleń—Radom—Nowe Miasto—Słotwiny — odnoga Koluszkowska kolei łódzkiej Łódź—Zgierz—Łęczyca—Koło 210 klm.

8) Ostrołęka—Łomża—Augustów 130 klm.

9) Sieradz—Wieluń 45 klm.

Drugorzędne znaczenie mają następujące projektowane linie:

1) Łuków—Garwolin—Nowe Miasto—Piotrków—Bełchatów—Wieruszów 320 klm.

2) Częstochowa—Wieluń—Opatówek—Gopło 215 klm.

3) Łazy—Opoczno—Grójec 195 klm.

4) Płock—Łowicz—Skierniewice—Nowe Miasto 10 klm.

Ostrołęka 140 klm.

5) Płock—Raciąż—Ciechanów—Przasnysz—Ostrołęka 140 klm.

6) Warszawa—Nasielsk 50 klm.

7) Modlin—Płock—Włocławek, albo Nasielsk—Lubicz 140 klm.

W bieżącym roku zaczęto już budowę kolei Łódź—Zgierz—Łęczyca—Kutno (głos: jeszcze nie zaczęto), ale już wytyczona jest trasa i zatwierdzono ją w ministeryum kolei. Zacząć się ma także budowa kolei Kutno—Strzałkowo, która skraca drogę do Poznania o kilkadziesiąt kilometrów. Długość pierwszej kategoryi zamierzonych linij wynosi 1652 klm., drugiej 1344 klm.

Nie będzie się jednak zaniedbywało i kolei w Galicyi. Galicya potrzebuje następujących kolei: Jasło—Dębica—Rzeszów—Kolbuszowa—Tarnobrzeg. Nowy Targ przez Dolny Dunajec do Nowego Sącza.

Ministeryum robót publicznych pomaga przy tych pracach ministeryum kolei, już to własnemi funduszami, które rząd przyznaje bezrobo-

szym. już też przez osobistą ingerencyę, mianowicie — przez swoich inżynierów, biorąc niektóre partye kolei niejako w przedsiębiorstwo i zatrudniając tam swoich robotników. Inicyatywa pracy musi jednak wychodzić od ministeryum kolei, które musi za każdym razem oświadczyć, że ta a ta kolej jest potrzebna.

## Zjazd towarzystw oświatowych w Warszawie

W dniach 11 i 12 kwietnia odbędzie się w Warszawie ogólny Zjazd Towarzystw Oświatowych w lokalu Polskiej Macierzy Szkolnej, Krakowskie Przedmieście 7. Porządek obrad następujący:

1. Sprawozdanie i charakterystyka działalności oświatowej w poszczególnych dzielnicach. 2. Zadanie i metody pracy Tow. oświatowych. 3. Zasady rzeczowego lub terytoryalnego podziału pracy. 5. Centrala oświatowa na ziemiach polskich. 6. Ekonomiczne podstawy rozwoju Tow. oświatowych. 7. Praca kulturalno-oświatowa wśród Polaków poza granicami Rzeczypospolitej.

Tow. Szkoły Ludowej wzywa wszystkie Towarzystwa oświatowe o wzięcie udziału w Zjeździe przez swoich delegatów.

# KRONIKA.

Kraków, 3 kwietnia.

**PODZIĘKOWANIE MISYI KOALICYJNYCH DLA KRAKOWA.** Wczoraj o godzinie 11 złożył ambasador Noulens imieniem własnem i imieniem wszystkich misyi ententy, na ręce prezydenta Federowicza serdeczne podziękowanie Radzie miasta i wszystkim mieszkańcom Krakowa za owacyjne przyjęcie, jakie im w mieście naszem zgotowano.

**Z POBYTU MISYI KOALICYJNYCH W KRAKOWIE.** Wczorajszy raut na cześć misyi międzysojuszniczych w Sukiennicach zrobił na znakomitych gościach naszych głębokie wrażenie. Okazało się, że pomysł urządzenia przyjęcia w tak pięknych ramach, jakiemi jest Muzeum narodowe w otoczeniu najdroższych nam i bezcennych pamiątek naszej wielkiej kultury, będących nietylko wymownymi dokumentami wysokiego poziomu naszych sztuk, lecz i plastycznymi wyobrazicielami myśli i idei narodowych — był nader trafny.

W rozmowie z prezydyum miasta oświadczył ambasador Noulens, że poznanie Polski przez misye ententy nie byłoby zupełne, gdyby nie odwiedzono Krakowa, ośrodka kultury polskiej, oraz skarbnicy wspaniałych pamiątek i zabytków cywilizacyjnych, którymi p. Noulens był zachwycony i oświadczył, że jest pewny, iż miasto nasze będzie w przyszłości miejscem pielgrzymek z najdalszych krajów koalicyi.

**CZEM NAS „PAT" KARMI?** Proszę czytać następującą depeszę przysłaną nam dzisiejszej nocy: Wiedeń: „N. W. Tagblatt" donosi z Morawskiej Ostrawy: „Morgenzeitung" dowiaduje się z Warszawy, że sprawa Cieszyna, Poznańskiego, Prus zachodnich nie będzie załatwiona przez konferencyę pokojową, lecz będzie oddana Lidze narodów do rozstrzygnięcia. Taksamo sprawa Galicyi wschodniej".

Ponieważ informacya z Morawskiej Ostrawy powołuje się na Warszawę, jako swoje źródło, przeto depeszę **urzędowego** Biura prasy, jakiem jest „Pat", nie można inaczej sobie tłómaczyć, jak usiłowaniem nadania tej wiadomości znaczenia poważnego. Nie mogąc tego uczynić pod odpowiedzialnością taką, jaką z natury rzeczy mają doniesienia biura rządowego, wybrano tę drogę. Tak sobie tutaj tłómaczono tę rzecz. Bo jakżeby przypuścić, żeby biuro prasowe rządowe dopiero z Morawy Ostrawskiej dowiedziało się o tem, co w Warszawie już wiedziano?

Odzywały się co prawda także głosy takiego posądzenia, że w biurze prasowem warszawskiem bardzo niekrytycznie obchodzą się z każdą wiadomością. A już całkiem odrzucić należy przypuszczenie, że chodziło o reklamę dla wiedeńskiego „Tagblattu" i dla morawskiej „Morgenzeitung", która nawiasem powiedziawszy, prędzej całem swojem ciałem dochodzi do Krakowa, aniżeli depesze warszawskie. Nakoniec uwaga jedna: o przekazaniu owych spraw Lidze narodów obiegła wiadomość (w formie niesprawdzonej pogłoski) cały świat i całą prasę już przed kilku dniami, więc nawet treść doniesienia nie była sensacyą. Nic tedy dziwnego, że ludzie gubią się w domysłach, poco to roztelegrafowała Warszawa na wszystkie strony Polski? Może nam da wytłómaczenie pan kierownik ministerstwa spraw zagranicznych, w którego zakres ta wiadomość wchodzi.

**PROJEKT USTAWY O STRÓŻACH.** Onegdaj odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Sarego wspólne posiedzenie sekcyi prawniczej i ekonomicznej dla rozpatrzenia projektu ustawy o stróżach domowych w brzmieniu, opracowanem przez subkomitet, wybrany przez te sekcye. — Sekcye uchwaliły projekt ustawy z nieznacznemi zmianami, przyczem przywrócono nazwę »stróż« zamiast »dozorca«.

**ZBIÓRKI PUBLICZNE.** Magistrat krakowski zezwolił »Akademickiemu Komitetowi pomocy akademikom-żołnierzom« na urządzenie publicznej zbiórki składek w dniu 6 kwietnia b. r., to jest w niedzielę, na cele niesienia wszelkiego rodzaju pomocy żołnierzom-słuchaczom uniwersytetu. Zbieranie składek odbędzie się przy stolikach na ulicach i placach miasta. — Magistrat krakowski zezwolił Sekcyi opieki szpitalnej »Czerwonego Krzyża« nad inwalidami na urządzenie publicznej zbiórki składek w dniu 4 kwietnia b. r., to jest w piątek, na »Święcone dla inwalidów« (w szkole inwalidów przy ulicy Zielonej). Zbieranie składek odbędzie się przy stolikach, pomieszczonych w większych lokalach restauracyjnych, kawiarnianych, cukierniach i t. p.

**DRUGI WIECÓR OPEROWY** uczniów profesora St. Bursy odbędzie się w sali Kasyna wojskowego w piątek, dnia 4 b. m., na dochód Sekcyi szpitalnej »Czerwonego Krzyża«. Doborowy program, na który składają się akty i sceny z oper, liczny zespół pięknych głosów, których doborem cieszy się zawsze profesor St. Bursa, barwne kostyumy solistów i zespołu, a nadto współudział bosonogiej tancerki-amatorki p. Stelli Bursówny, czyni wieczór ten wysoce interesujący, a popyt na bilety duży. Nabywać je można jeszcze w handlu p. Rudnickiego, Rynek, Linia A—B.

**PAŃSTWOWY URZĄD POŚREDNICTWA PRACY I OPIEKI NAD WYCHODŹCAMI** został utworzony w Krakowie i mieści się przy pl. WW. Świętych 1 (otwarty od godz. 9—2). Urząd pośredniczy bezpłatnie, udziela młodzieży porady przy wyborze zawodu i rejestruje pretensye pracobiorców do pracodawców, państwowych instytucyi ubezpieczeniowych, w Niemczech, Austryi itd.

**Z KRAK. KOŁA TOW. NAUCZ. SZKÓŁ WYŻSZ.** Posiedzenie członków krak. Koła Tow. naucz. szkół wyższ. odbędzie się w sobotę dnia 5 bm. o godzinie 6 i pół wieczór w Collegium novum z porządkiem dziennym: 1. Zjednoczenie nauczycielstwa polskiego, ref. prof. dr Weiner. 2. Wybory delegatów na Sejm nauczycielski w Warszawie. 3. Sprawa pozyskania sił nauczycielskich dla Wielkopolski. Wnioski Wydziału. Ze względu na ważność spraw, Wydział najuprzejmiej zaprasza wszystkich członków na to posiedzenie.

## Z kraju.

**P. PADEREWSKA PROTEKTORKĄ 3 P. UŁANÓW.** Z Warszawy donoszą: Pani Helena Paderewska z okazyi objęcia godności głównej protektorki pułku 3-go ułanów w dniu 27 marca br. przyjęła w „Bristolu" delegacyę pułku, złożoną z pułk. Borewicza, majora Bystrama, rotm. W. Kossaka i por. Czarnockiego. Delegacya, dziękując za wysoki zaszczyt okazany pułkowi, wręczyła swej opiekunce adres, ozdobiony ślicznem malowidłem W. Kossaka, przedstawiającem szarżę ułanów.

**DYMISYA DYR. KARPIŃSKIEGO.** „Kuryer warszawski" donosi: Dowiadujemy się, że p. Stanisław Karpiński, dyrektor polskiej krajowej Kasy pożyczkowej opuszcza zajmowany urząd i powraca na dawne stanowisko dyrektora banku Towarzystw współdzielczych.

**POLSKA POŻYCZKA 5-MILJARDOWA WE FRANCYI.** Sposób jej zaciągnięcia objaśniał sprawozdawca sejmowy, pos. Radziszewski, następująco:

Pożyczka zawarta będzie w formie krótkoterminowych zobowiązań skarbowych w wekslach 6 miesięcznych z prawem prolongaty w ciągu lat 3 ale z prawem wcześniejszej co pół roku spłaty. Zdaje się, że w ciągu lat 8 zaciągnięta będzie inna pożyczka na dogodniejszych już warunkach, albo też nastąpi konsolidacya dzisiejszego długu. Gdyby nawet dług miał być uciążliwy, to przy sprzyjających okolicznościach będzie można go spłacić. Nie przekazujemy więc przyszłym pokoleniom ciężaru długoletniego, a krajowi torujemy drogę do rozkwitu.

**BANKNOTY POLSKIE.** Do Paryża wyjeżdżają upełnomocnieni delegaci ministerstwa skarbu, celem poczynienia zamówień na papier i klisze, potrzebne do drukowania banknotów polskich. Papier użyty do druku banknotów będzie w takim gatunku, aby trudno było go podrobić. Tosamo odnosi się do rysunku jak i znaków wodnych. Ewentualne falsyfikaty będą bardzo łatwe do rozpoznania. Rząd polski dlatego czyni zamówienia w Paryżu, że francuskie fabryki klisz są najlepsze w świecie. Będą drukowane banknoty opiewające na 1 złoty, 2, 5, 10, 20, 100, 500, 1000 złotych. Czyni się starania, aby pierwsze banknoty ukazały się już przy końcu maja br.

**KONKURS NA POSADY W SEMINARYACH.** „Monitor Polski" z dnia 2 kwietnia ogłasza: Konkurs na posady nauczycieli, nauczycielek i dyrektorów w istniejących i nowych państwowych seminaryach nauczycielskich. Posady te będą obsadzone od dnia 1 sierpnia względnie od dnia 1 września 1919 r. Nauczyciele czynni w szkołach byłej Galicyi winni wnosić podania do ministerstwa przez Radę szkolną krajową albo jej krakowską Ekspozyturę. Do podań należy dołączyć opis życia, dokumenty, stwierdzające dokładnie przebieg studyów, zdanie egzaminów, dokumenty stwierdzające dokładnie jakość i rozmiar dotychczasowej pracy w szkolnictwie oraz podać nazwiska i adres poważnych osób, na opinie których może się kandydat powołać. Do podania można również dołączyć drukowane prace literackie i naukowe kandydata. Podania o posady należy przesyłać do ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego Sekcya szkolnictwa powszechnego, do dnia 1 maja br.

**PODPUŁKOWNIK KESSELER,** który jest szefem sztabu armii generała Iwaszkiewicza i odznaczył się chwalebnie przy odsieczy Lwowa, pochodzi z Kurlandyi i jest z pochodzenia Niemcem. Służył przedtem w armii rosyjskiej, brał udział w wojnie japońskiej. — Wstąpiwszy teraz do armii polskiej oddaje w niej znakomite usługi.

**Z TAMTEJ STRONY FRONTU.** „Wiek Nowy" przynosi następujące informacye, otrzymane od osoby, która przez Węgry przybyła z Delatyna:

W Stanisławowie i w Kołomyi nałożyły władze ukraińskie na kupiectwo polskie tak zwany jednorazowy podatek wojenny, między innemi od przedsiębiorstwa aptecznego nieobecnego aptekarza dra Stefana Stenzla w Kołomyi w wysokości 110.000 K, zaś od drogueryi p. Eustachego Terzańskiego w Kołomyi w kwocie 100.000 K, które to podatki już ściągnięto. Kupcom Polakom, którzy nie byli w możności podatku uiścić, zlicytowano towar, aż do uzyskania wymierzonego podatku. W ten sposób za pieniądze wyciśnięte od tamtejszego kupiectwa polskiego pokrywa się bodaj w części koszta wojenne przeciw Rzeczypospolitej polskiej.

„Wiek Nowy" czyni z tego powodu następującą uwagę:

W ten sposób postępują władze ukraińskie z tamtejszymi obywatelami narodowości polskiej. A u nas? Czy nie należałoby za milionowe szkody, wyrządzone chociażby w samym Lwowie tak instytucyom publicznym, jak i osobom prywatnym przez ostrzeliwanie miasta, nałożyć jeżeli już nie na osoby prywatne narodowości ruskiej, to przynajmniej na zasobne instytucye bankowe ruskie we Lwowie istniejące, odpowiedniej kontrybucyi, celem wyrównania bodaj w części szkód wyżej wspomnianych.

**DROŻYZNA W WARSZAWIE.** Dzienniki warszawskie donoszą: Do wydziału handlowego Stowarzyszeń spożywczych zwróciła się angielska misya ekonomiczna z prośbą o zestawienie cen artykułów pierwszej potrzeby, z dnia 20 lutego 1919 r. Zestawienie podane przez Wydział handlowy obejmuje tylko artykuły sprzedawane przez Związek kooperatywom. Wzrost cen jest wszakże tak zastraszający, że warto przytoczyć bodaj ceny produktów bardziej używanych.

A więc cukier podrożał o 1600 procent, mąka pszenna o 1450 procent, kasza gryczana cała o 1644 proc., pęcak o 1871 proc., groch o 2458 procent, sól o 847 proc., słonina o 1115 proc., mydło twarde o 3553 proc. Ten wzrost cen dotyczy — podkreślić należy — towarów sprzedawanych przez Wydział handlowy warszawskiego Związku Stow. spożywczych. Jakież tedy musi być podrożenie produktów sprzedawanych przez kupców? Kupcy przecież zdzierają przy każdej okazyi nielitościwie. W dziedzinie handlu prywatnego panuje wprost orgia.

**POŻAR W WARSZAWIE.** „Pat" donosi: O godzinie 10 i pół wieczorem w kabarecie „Argus" przy ulicy Bielańskiej wybuchł pożar w garderobie na pierwszem piętrze. Powstała panika. Katastrofie zapobiegło przytomne zachowanie się kilku oficerów. Przedstawienie przerwano.

**ROZWIĄZANIE POLSKIEGO ZWIĄZKU WOJSKOWEGO.** Z Torunia donoszą: Polski związek wojskowy w Toruniu został rozporządzeniem władz niemieckich rozwiązany a członkom zakazano wszelkiej dalszej działalności, twierdząc, że związek rozwijał akcyę wrogą dla państwa niemieckiego, a zagrażającą pokojowi, porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu. Działający wbrew temu rozkazowi będą sądzeni za zdradę stanu.

**OFIARA ZAWODU.** Dr Wilhelm Przybyszewski, lekarz miejski w Żabnie, padł ofiarą tyfusu plamistego w powiecie dąbrowskim. Zmarł dnia 24 marca br., powszechnie żałowany przez ludność miejscową i okoliczną, której przez 24 lat swe usługi niestrudzenie poświęcał.

**CHOROBA RITTNERA.** Dr Tadeusz Rittner leży od kilku dni chory w sanatoryum Loew'a. Stan chorego poprawił się i nie budzi obaw.

**„BIAŁY KRZYŻ" W RZESZOWIE.** Piszą nam z Rzeszowa: Grono chętnych osób w porozumieniu z Warszawą, zorganizowało Koło Białego Krzyża, w dniu 23 lutego, w obecności licznie zgromadzonych ze wszystkich sfer naszego społeczeństwa. W dniu 30 z. m. nastąpiły wybory wydziału, który się składa z energicznych i przedsiębiorczych osób. Pierwszemu temu Związkowi w Galicyi życzymy powodzenia.

**ARESZTOWANIE KOMUNISTÓW.** Z Kielc donoszą: Żandarmerya polowa aresztowała w Kielcach dwóch żydów, z których jeden pochodzi z Berlina, a drugi z Andrychowa w Galicyi zachodniej. Istnieje podejrzenie, że zajmowali się oni szpiegostwem na rzecz Niemiec. Żyd z Berlina miał paszport niewizowany przez tamtejszy Komitet polski. Dokumenty osobiste żyda z Andrychowa okazały się sfałszowane. Sprawę skierowano do sądu wojennego. Trzeba dodać, że Berlińczyk miał przy sobie większą sumę pieniędzy i tłómaczył się, że przyjechał do Kielc celem zakupna materyału na mundur.

Dnia 15 bm. oddział śledczy dowództwa żandarmeryi w Kielcach aresztował w pow. koneckim po przeprowadzonej ścisłej rewizyi 8 członków partyi komunistycznej. Znaleziono przy nich kompromitujące papiery. Przeprowadzone dokładne śledztwo wskazuje na szeroko rozgałęzioną organizacyę tej partyi. Walka z rządem, ze wszystkiemi instytucyami, które chcą ład utrzymać w kraju, szerzenie agitacyi w wojsku, oto zadania partyi komunistów w pow. koneckim i gdzieindziej. Sprawę przekazano prokuratoryi w Kielcach, aresztowanych osadzono w więzieniu.

**OHYDNY NAPAD BANDYCKI.** Ze Skierniewic donoszą: We wsi Średnikach, pomiędzy Sochaczewem i Skierniewicami, dokonano strasznego napadu bandyckiego w nocy ze środy na czwartek na dom młynarza miejscowego. Bandyci byli ubrani podobnie w mundury milicyi ludowej i posiadali karabiny. Było ich z górą 20. Przypiekali młynarza, znęcali się nad jego córką 17-letnią i zabrawszy, co było do zabrania, nie wyłączając koni — uciekli w kierunku Warszawy. Napad wywołał olbrzymi popłoch w całej okolicy.

## Ze świata.

**SPÓŹNIONY TROCHĘ WYNALAZEK.** Iskrowa stacya krakowska donosi: Z N. Jorku donoszą: Z pomocą amerykańskiego departamentu wojny dr Robert B. Goddard, profesor fizyki w Clark College przygotował plany i ukończył szkice nowego pocisku, który niesio na przestrzeń 310 kilometrów(?) Pocisk ten unosi się w powietrzu na wysokości 70 (?) mil angielskich przez co przekracza granice atmosfery. Do wyrzucania pocisku nie potrzeba armaty(?), a nowa maszyna miała być użyta w chwili, gdy zawierano rozejm. (Zakrawa to na żart primaaprilisowy, choć rozszerzanie takich kawałów nie jest prawdopodobnie zadaniem personalu prasowego tej kosztownej instytucyi. — Przyp. red.).

**SPADEK KURSU FRANKA FRANCUSKIEGO.** — Giełda paryska w ostatnich dniach jest świadkiem wielkiego podrożenia wskutek gwałtownego upadku kursu waluty francuskiej. Funt angielski, którego wartość przez kilka ostatnich miesięcy równała się 26 fr., obecnie wynosi 27'50 fr. Prasa francuska żywo zaniepokojona tym objawem. „Journal des Debats" tłómaczy spadek kursu franka tem, że ententa cofnęła Francyi pomoc finansową, udzielaną przez czas trwania wojny na pokrycie zakupów czynionych w Ameryce i Anglii.

**ZNIESIENIE ŚWIĄT KOŚCIELNYCH.** Z Pragi donoszą. Posłowie socyalistyczni wnieśli na zgromadzenia narodowem wniosek, w myśl którego znosi się wszystkie święta kościelne a zaprowadza się natomiast obywatelskie święta narodowe. (1 maja, 6 lipca, 28 października). W zamian za zniesione święta otrzymać mają robotnicy corocznie 6 do 7 dni urlopu.

**BOLSZEWICY A UNIWERSYTET.** Z Budapesztu donoszą: Komisaryat ludowy aż do czasu ukończenia reorganizacyi uniwersytetu zawiesił wykłady tych profesorów, których działalność jest niebezpieczna dla interesów rewolucyi lub powagi wiedzy. W tym tygodniu nie będzie wykładów. Od przyszłego tygodnia będą uczyć ci, którym to będzie poruczone. Nowy plan nauki ma zabezpieczyć całkowicie interesa naukowe i społeczne studentów. Z wyjątkiem egzaminów prawniczych wszystkie inne zostaną wstrzymane.

**POMNIK GARIBALDIEGO W PETERSBURGU.** — Dnia 9 marca na prospekcie Międzynarodowym w obecności komisarza ludowego do spraw oświaty Łunaczarskiego nastąpiło odsłonięcie pomnika Garibaldiego.

**BOLSZEWICY W CHARKOWIE.** Z Charkowa donoszą, że bolszewicy przedsięwzięli dokładną rewizyę kasetek ogniotrwałych (safes) w tem mieście. Znaleziono dużą ilość złota i brylantów. W Banku azowsko-dońskim niektóre kasetki otworzono przemocą z powodu niezjawienia się właścicieli. W jednym z lombardów skonfiskowano przedmiotów złotych i srebrnych na 10.000.000 rubli. Z rzeczy zarekwirowanych wszystkie większe przedmioty nie będą zwrócone właścicielom. Do zwrotu przeznaczone są tylko przedmioty drobne, których cena ogólna wynosi 3,000.000 rubli. Srebro, które się znajduje w bankach, a należy do osób prywatnych, ma być skonfiskowane, o ile przewyższa 6 funtów na osobę. Wobec tego rabunek z kasetek ogniotrwałych wynosi do 4 pudów cennych metali dziennie.

**MIANOWANIA.** „Gazeta Lwowska" donosi: Wydział wyk. Kom. Rz. uchwałą z 20-go z. m. posunął starszych radców skarbu: Augusta Niwińskiego, Franciszka Tamule i Józefa Glatzla do V rangi urzędników państwowych, a równocześnie zamianował radców skarbu: Jana Fetera, Ignacego Babiarza, dra Wilhelma Schgera i dra Wiktora Gajewskiego starszymi radcami skarbu w VI klasie rangi.

**REPERTOAR TEATRU MIEJSKIEGO IM. JUL. SŁOWACKIEGO.**
We czwartek, 3 kwietnia: „Krąg interesów" J. Benavent'a.

**REPERTUAR MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO.**
We czwartek, 3 kwietnia: Po raz pierwszy: „Nowa firma", komedya w 5 aktach Wiktoryna Sardou.

Odpowiedzialny redaktor: MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca: RUDOLF OSMAN.

**PANNA** z ukończoną szkołą handlową, mająca półtoraroczną praktykę buchalteryjną we firmie rolniczej, poszukuje posady, najchętniej w większym handlu korzennym, także do Królestwa. Zgłoszenia pisemne pod „Buchalterka" do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca Kraków, ul. Jagiellońska 7. 3441 2 3

**Mężczyzna** 19-letni, który pracował w handlach restauracyjnych, poszukuje posady od 1 kwietnia. Zgłoszenia pisemne pod „W. S." do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 3451 3 3

**2 wille w Zakopanem** do wynajęcia i sprzedania. Wiadomość: kanc. adw. Zapały, Kraków, ul. Gołębia 14. 3475 3 4

**Drzewny fachowiec** samodzielny zarządca tartaku, biegły we wszystkich zakresach zawodu, jakoteż w odbiorze i oddawaniu materyału rzniętego i okrągłego, poszukuje stosownego zajęcia. — Zgłoszenia pod A. S. przyjmuje Administracya „N. Reformy". 3370 3 3

**Ślusarnia** przyjmie 2 czeladników i 2 uczni do robót budowlanych. Ul. Retoryka l. 12. 3377 3 3

**Magister farmacyi** poszukuje zastępstwa lub posady. Zgłoszenia: „Dintenfass", Dębica. 3351 5 5

**Panna służąca** od 1 maja potrzebna na wieś z dobremi świadectwami, obznajomiona ze szyciem, naprawami i gospodarstwem domowem. Zgłoszenia nieuwzględnione zostają bez odpowiedzi. — Wołkowicka, Strzyżów n/Wisłokiem. 3440 2 3

**Kupię** dom lub willę z ogrodem albo gospodarstwo wiejskie z budynkami, najchętniej w okolicy górzystej przy linii kolejowej Kraków-Zakopane. Zgłoszenia pod „Porucznik" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 3413 2 2

**Poszukuję** od 1 lipca b. r. na biuro 5—6 pokoi, a na mieszkanie 3—4 pokoi z kuchnią, łazienką, elektryką, centralne ogrzewanie, w śródmieściu lub najbliższej okolicy. Pośrednictwo wynagrodzę. Zgłoszenia do 10 kwietnia pod „Czystość-komfort 50" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 3102 3 3

**Inwalida wojenny** lat 28, żonaty, który ukończył kurs leśny w Krakowie z postępem dobrym, poszukuje posady. Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod Leśnik. 3484 2 3

**Nauczycielka gimn.** z egzaminem prof. i praktyką, udziela lekcyi matem., fiz., ewent. łac. Zgłoszenia: ul. Kremerowska 3, II p., na prawo, m. g. 3—4 po poł. 3486 2 3

**Ogrodnik** z dobremi świadectwami, wolny od wojska, poszukuje posady zaraz. Adres: Wojciech Moskal, Baranów. 3286 5 5

Języki: **Angielski Francuski Niemiecki itd.** Początki, Konwersacya, Gramatyka, Korespondencya, Literatura. Lekcye osobne i zbiorowe od 10 koron miesięcznie. **Instytut Ausona ul. Szewska 17.** 1970 12 0

**Kupię introligatornię** (kompletne urządzenie, najchętniej maszynowe). — Zgłoszenia pod „Introligatornia" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2580 1 0

**Cegielnie** małe, polowe, nowego rodzaju, tańsze w budowie i o wiele korzystniej pracujące od dotychczasowych; także fabryczne, z zastosowaniem najnowszych, praktycznych sposobów, wyrobu cegły, dachówki i t. p., urządza lub przerabia na podst. 25 letn. doświadczenia. J. Janaszewski, technik ceglarstwa, Poznań, ul. Pawia 6. 2992 6 6

**Poszukuję zaraz** do kupna automobilu ciężarowego z wozami przyczepnemi w dobrym stanie. Zgłoszenia pod Auto T. K. S. z podaniem siły motoru i nośności przesyłać do Agencyi dzienników Hopcasa i Salomonowej, Kraków, ul. Szczepańska 9. 3403 3 3

**Absolwent prawa** z praktyką biurową, zwolniony z wojska, przyjmie zajęcie w jakiejkolwiek instytucyi. Zgłoszenia list. pod „Absolwent" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 3125

**Samodzielna buchalterka i korespondentka,** pisząca bardzo biegle na maszynie, z 6-letnią praktyką biurową, poszukuje posady od 1, ewentualnie od 15 maja. — Zgłoszenia pod „Buchalterka" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 3332 3 4

**Droguista** ukwalifikowany, poszukuje posady od maja lub czerwca. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Droguista" przyjmuje do 7 kwietnia 1919 r. Administr. „N. Reformy". 3501 3 3

**Dwór Wielka Wieś** p. Wojnicz, stacya kol. żel. Bogumiłowice, ma do sprzedania 40 prosiąt odchowanych, rasy westfalskiej. Odbiór i bliższe warunki na miejscu. 3281 2 3

**200 K nagrody** za wyszukanie pokoju z kuchnią w obrębie Wielkiego Krakowa. — Zgłoszenia pod „200 koron" do Biura ogłoszeń „LOT" ul. Floryańska 25. 3497 3 3

**W Zakopanem** poszukuje się na lato willi: 4—6 pokoi z kuchnią, werandą, umeblowanych, o ile można z całem urządzeniem, do prowadzenia gospodarstwa własnego. Oferty z podaniem ceny najmu i adresem willi nadsyłać: inż. Kalicki, Kraków, ulica Straszewskiego 5. 3352 3 3

**Antyczne meble:** Oryg. francuski sekretarzyk „Empire", szafa „Empire" ozdobna inkrustacyami, komódka franc. inkrustowana perłowcem i bronzem, — ant. stół do kart z artystyczną inkrust., ant. biurko, biblioteka i karło, sypialnia „Empire" w komplecie, kompletna sypialnia w stylu Biedermeiera, duży sekretarz ze scenami inkrust., wysprzedaje prywatnie polska rodzina. **Kraków, ul. Jabłonowskich 20, I. p. na lewo.** Oglądać można od 10—12 i od 3—5. 2413 5 0

**PASY KONOPNE** (bez domieszki papierowej) impregnowane, w szerokościach 110, 120, 130, 140 mm poleca 3150 2 3 **I. MACHAUF** Przedsiębiorstwo techniczno-handlowe Kraków, Juliana Dunajewskiego 6. Tel. 3001.

**Korzystną posadę** otrzyma każdy po skończeniu kursów handlowych. Wpisy codziennie od godz. 9 do 1 i od 3 do 5, na kursa buchalteryi kupieckiej, fabrycznej, bankowej i rolniczej, stenografii, korespondencyi handlowej, rachunkowości państwowej, pisania na maszynach i t. d. przyjmuje SZKOŁA BUCHALTERYI „HERMES" pod osobistem kierownictwem J. PILCA W KRAKOWIE, ulica Floryańska l. 39, II piętro. Kursa przedpołudniowe, popołudniowe i wieczorne. Dla niezamożnych ulgi. 3314 2 2

**Do wiadomości wszystkich ubezpieczonych w austr. pożyczkach wojennych.**

Wyjaśniamy, że
1) ubezpieczenia w austr. pożyczkach woj. są ważne i skuteczne pod warunkiem regularnego opłacania premii: zwłoka w zapłacie premii powyżej 3 miesięcy powoduje bezskuteczność ubezpieczeń;
2) można ubezpieczenia reaktywować przez zapłatę całej zaległej premii do dnia 15 kwietnia 1919 (pod warunkiem, że ubezpieczony w chwili reaktywowania jest zdrów);
3) lub też przemienić ubezpieczenia w austr. poż. woj. na gotówkowe, przyczem cała zapłacona premia będzie wliczoną;
4) warunki przemienionego gotówkowego ubezpieczenia są niebywale korzystne (natychmiastowa skuteczność, nieprzepadalność premii, 90% udział stron w zyskach i t. d.
Zgłoszenia przyjmują i wyjaśnień udzielają:
**Dział ubezpieczeń Polskiego Funduszu wdów i sierót w Krakowie, ul. Wolska 19** i instytucye, które poprzednio ubezpieczenia te przyjmowały. 3042 3 0

**KTOKOLWIEK** miałby wiadomość o losie lub miejscu pobytu Maksymiliana Margulesa, podchorążego wojsk polskich, zechce ją łaskawie podać pod adresem: Dr Margulies, Stopnica, Ziemia Kielecka. Czasopisma lwowskie, krakowskie i przemyskie proszę o przedruk. 3365 3 3

**URZĄDZENIA OGRODÓW** przyjmuje **S. BREZOVNIK** Zakład ogrodniczy, Kraków, ul. Królowej Jadwigi 148. 3167 3 4

**Maszyny do pisania** dobrego systemu poszukuję. Oferty pod „Konstrukcya" proszę składać w Administracyi „Nowej Reformy". 3211 4 4

Zwraca się uwagę P. T. Publiczności, że prawdziwą **CHAŁWĘ WARSZAWSKĄ** marki „SŁOŃ", wyrabianą na śmietanie, sprzedają tylko następujące firmy w Krakowie:
Chmurowiecki Stanisław, ul. Karmelicka.
Gajdecki i Szendler, ul. Sławkowska.
Grzywacz Honorat, ul. Floryańska.
Hawełka Antoni, Rynek gł.
Knet Kazimierz, ul. Floryańska.
Kuczmierczyk Józef, ul. św. Anny.
Olszowski Wojciech, Mały Rynek.
Ogorzały Kazimierz, ul. Szczepańska.
Piątkowski Leon, ul. Floryańska.
Pawłowski Franciszek, ul. Szewska.
Rothe Antoni, ul. Sławkowska.
Szczawiński Józef, ul. 5 go Listopada. 3143 3 3
Statter Herman, ul. 5-go Listopada.
Wybiral i Sp., ul. Grodzka.

L. p. 178. 3461 3 5
**Ogłoszenie.** Ekspozytura intendentury w Jarosławiu potrzebuje wielkich ilości grysu żytniego lub pszennego. Uprasza się P. T. reflektantów o wnoszenie ofert pod adresem ekspozytury intendentury w Jarosławiu z podaniem szczegółów, a to jakości, miejsca odstawy i ceny. Jarosław, 14 marca 1919.

**Wozów gospodarskich** w większych ilościach, ewentualnie 500 sztuk natychmiast, dostarczy fabryka Tow. akc. **Mundus** w Buczkowicach, obok Białej. Tamże również do nabycia brony większe i mniejsze. 3062 3 3

**ALICYA** warszawski skład wyborowych cukrów i ciast Kraków, ul. Szewska 16. 3322 5 10

**Udzielam lekcyi** języka francuskiego i wyższej muzyki. Bliższych informacyi można zasięgnąć u prof. Rudnickiego, ul. Lenartowicza l. 11, II p., między godz. 11 a 12 przed południem. 3363 2 0

**Galanteryjny szewc** przyjmuje wszelkie roboty i reperacye po cenach przystępnych. Jeśli przyjście sprawia niewygodę, proszę nadesłać. Adres: J. Ciesielski, Kraków-Podgórze, ul. Wita Stwosza l. 25. 3363 4 4

**Do wynajęcia** we Woli Justowskiej, 2 lub 3 pokoje parterowe, kuchnia i weranda słoneczne, w ogrodzie. Zgłoszenia pod „Mieszkanie 12" przyjmuje Admin str. „N. Reformy". 3449

**Panna inteł.** milująca gospodarstwo, lat 30, wyjdzie za mąż za mężczyznę starszego, szlachetnego, na odpowiedniem stanowisku, najchętniej rządowem. Zgłoszenia pod „Bez posagu" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 3531

**Rządca ekonomiczny** w sile wieku, żonaty, teoretycznie i praktycznie wykształcony, z dobremi świadectwami i długoletnią praktyką, poszukuje posady od 15 kwietnia. Zgłoszenia przyjmuje Administr. „N. Reformy" pod Rolnik do 5 kwietnia 1919. 3541 2 2

**Kupię z dopłatą 100 tysięcy koron dom z ogródkiem** w jasnem, suchem położeniu w Krakowie (w dzielnicach możliwie, lecz nie bezwarunkowo nie zbyt od dworca towarowego odległych). Zgłoszenia pod „L. S. T." przyjmuje Administr. „N. Reformy". 3483 3 3

**Apteka na prowincyi** w mieście powiatowem, przyjmie magistra(ę), katolika, na stałą posadę lub na 3—4 miesięcy. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Pharmacia" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 3509 3 4

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. 65